OMBUIGINGSPLAN 2022-2025

1. OVERZICHT INITIËLE OMBUIGINGSOPGAVE
2. OMBUIGINGSPLAN 2022-2025
   - 2.1. Ombuigingsmogelijkheden per programma
   - 2.2. Kansen en inkomsten
   - 2.3. Bedreigingen
   - 2.4. Voorstel om te komen tot een structureel sluitend meerjarenperspectief

1. INITIËLE OMBUIGINGSOPGAVE

Bij de begroting 2021-2024 bedroeg het om te buigen bedrag €1.975.000. Er is toen richting gegeven voor de mogelijk invulling. Tevens is er een projectplan opgesteld om tot definitieve invulling te komen. In de onderstaande tabel is de recapitulatie hiervan opgenomen:

Voorstel op 12-11-2020	2022	2023	2024	2025
Taakstelling sociaal domein	€ 500.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
Niet indexeren begroting	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Niet op diepte houden haven	€ 185.000			
Ombuigingen op beleid	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000
Ombuigingen op bedrijfsvoering	€ 240.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000
Initiële ombuigingsopgave 12-11-2020	**€ 1.975.000**	**€ 1.975.000**	**€ 1.975.000**	**€ 1.975.000**
In het projectplan is afgesproken om keuzemogelijkheden aan te leveren om tussen te kiezen / danwel voor nieuw beleid in te zetten.	+ € 500.000	+ € 500.000	+ € 500.000	+ € 500.000
Te zoeken mogelijkheden ombuigingsopgave	**€ 2.475.000**	**€ 2.475.000**	**€ 2.475.000**	**€ 2.475.000**

2. OMBUIGINGSPLAN

Hier worden de voorstellen weergegeven om tot invullen van de ombuigingsopgave incl. keuzemogelijkheden te komen. Er is breed gezocht naar mogelijkheden. Zowel naar beleidsombuigingen, als gevolg daarvan bedrijfsvoering, inkomstenverhogende maatregelen, kansen en technische mogelijkheden. In 2.4 wordt het voorstel tot invulling van de ombuigingsopgave gedaan waarbij ook rekening wordt gehouden met de effecten van de Kadernota 2022-2025.

2.1 Inventarisatie ombuigingsmogelijkheden per programma

In de onderstaande tabel in een samenvatting van de ombuigingsmogelijkheden op beleid per programma weergegeven. Dit zijn niet de uiteindelijke keuzes, maar de gehele inventarisatie. In de bijlage zijn de ombuigingsmogelijkheden per programma gedetailleerd opgenomen. In 2.4 wordt er voorgesteld voor welke bedragen er beleidskeuzes gemaakt zouden moeten worden om tot een structureel sluitende begroting te komen.

Daarnaast zijn er een aantal technische ombuigingen die geen negatieve impact op beleid of bedrijfsvoering hebben. Deze zijn apart onderaan de tabel weergegeven omdat dit geen echte beleidskeuzes betreffen maar toepassing van techniek waardoor ruimte ontstaat in de structurele begroting. Onder de tabel worden de technische mogelijkheden toegelicht. Ombuigingsmogelijkheden met betrekking tot het verhogen van de inkomsten zijn onder '2.2 kansen en inkomsten' opgenomen en maken geen onderdeel uit van de onderstaande opsomming.

Programma	Ombuigingsmogelijkheden	2022	2023	2024	2025
0	Bestuur en ondersteuning	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000
1	Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 212.000	€ 212.000	€ 212.000	€ 212.000
3	Economie	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4	Onderwijs	€ 63.000	€ 76.500	€ 84.000	€ 96.500
5	Sport, cultuur en recreatie	€ 506.500	€ 672.000	€ 692.500	€ 713.500
6	Sociaal domein	€ 27.500	€ 88.000	€ 110.500	€ 133.000

7	Duurzaamheid en milieu	€ 286.500	€ 286.500	€ 286.500	€ 286.500
8	Ruimte en wonen	-	-	-	-
	Totaal programma's	**€ 1.204.500**	**€ 1.444.000**	**€1.494.500**	**€ 1.550.500**
	Technische mogelijkheden:				
0	Reëel ramen dividend	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
4	Ontvangen middelen onderwijsachterstandenbeleid conform regelgeving breder structureel inzetten.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
8	Parkeergarages waterfront (reëel in tijd begroten / vertraging verwerken)	€ 550.000	€ 550.000	€ 275.000	€ 275.000
8	Personeelskosten reëel toerekenen aan grexen (meer doorbelasten)	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
	Totaal technische mogelijkheden	**€ 865.000**	**€ 865.000**	**€ 590.000**	**€ 590.000**
	TOTALE OMBUIGINGSMOGELIJKHEDEN	**€ 2.069.500**	**€ 2.309.000**	**€2.084.500**	**€ 2.140.500**

Toelichting technische mogelijkheden

Divided reëel ramen
De dividenden die de gemeente ontvangt worden structureel te laag geraamd. Op basis van reëel ramen kunnen deze bijgesteld worden en daarmee begrotingsruimte opleveren.

Onderwijsachterstandenmiddelen
Middelen onderwijsachterstanden kunnen deels ingezet worden t.b.v. het peuterspeelzaalwerk. Effect is hierbij dat een lager bedrag teruggestort hoeft te worden naar het rijk en het voorzieningenniveau peuterspeelzaalwerk in stand kan blijven. Risico is dat rijksfinanciering / voorwaarden aangepast kunnen gaan worden. Dit is zeker niet de verwachting op korte of middenlange termijn.

Parkeergarages Waterfront
De middelen die vrijkomen doordat de parkeergarages in tijd zijn uitgesteld, zijn vooralsnog niet structureel beschikbaar. Bij herziening van de parkeerexploitatie moeten de structurele middelen a €275.000,- gedekt worden om deze ombuiging mogelijk te maken vanaf 2025 of er moeten andere keuzes gemaakt worden ten aanzien van de parkeergarages. Tevens raden wij aan om hierbij de parkeerinkomsten (zie 2.2) hierbij op dat moment te betrekken om afwegingen op het gebied van parkeren in zijn totaliteit te bekijken en te beslissen.

Personeelskosten reëel toerekenen aan grexen (meer doorbelasten)
Op dit moment wordt er jaarlijks €400.000 aan kosten verwerkt in de verschillende grexen. Op basis van een analyse van de taken en activiteiten van medewerkers wordt zichtbaar dat veel niet wordt doorbelast. Hiermee landen de kosten op de plek waar ze ook thuishoren. Deze meer zuivere financieringssystematiek leidt tot een technische structurele ombuiging van ca. €200.000, terwijl het een relatief (gering) incidenteel effect heeft op de grexen.

2.2 Kansen en inkomsten
Bij de inventarisatie van de ombuigingsmogelijkheden zijn ook de mogelijkheden tot het verhogen van de inkomsten bekeken. Ombuigen betekent tenslotte meer dan slechts bezuinigen. Omdat de raad een motie heeft aangenomen om specifiek naar de inkomsten te kijken hebben we alle mogelijkheden tot het verhogen van de inkomsten hier apart weergegeven. Tevens is de kans weergegeven die voortkomt uit de herverdeling van het gemeentefonds. De groen gemarkeerde regels geven aan welke kansen/inkomsten in 2.4 worden voorgesteld om in te zetten voor een structureel sluitende begroting.

Programma	Kansen/Inkomsten	2022	2023	2024	2025
0	Kans: Herverdeling Gemeentefonds (50%)		€ 350.000	€ 700.000	€ 725.000
0	Verhoging OZB 3%	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
0	Begraafplaatsrechten kostendekkend (van 91% naar 100%)	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
0	Verhoging verschillende leges burgerzaken	€ 6.250	€ 12.500	€ 18.750	€ 25.000
0	Extra deel stadhuis verhuren	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
2	Terugdraaien 2 uur gratis parkeren	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
2	Havengelden naar 60% kostendekkendheid (was 44%)	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
3	Verhoging toeristenbelasting met 20%	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
3	Marktgelden kostendekkend (van 77% naar 100%)	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
3	Verhoging leges evenementenvergunningen	€ 6.250	€ 12.500	€ 18.750	€ 25.000
3	Vergoeding vragen voor het faciliteren van dranghekken bij evenementen	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000
8	Verhogen huren 2%	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
8	Verhogen erfpachten 2%	€ 9.388	€ 9.388	€ 9.388	€ 9.388
8	Verhogen anterieure overeenkomsten 2%	€ 8.200	€ 8.200	€ 8.200	€ 8.200
8	Verhogen leges bouwvergunningen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
8	Verhogen leges principeverzoeken en omgevingscoachtrajecten	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
	TOTAAL KANSEN/INKOMSTEN	**€ 1.050.088**	**€ 1.412.588**	**€ 1.775.088**	**€ 1.812.588**

Toelichting
In de bovenstaande tabel zijn verschillende opties weergegeven om de inkomsten te verhogen. Hierbij moet wel vermeld worden dat inkomsten altijd in een bepaalde mate onzeker zijn. De bedragen zijn zo reëel als mogelijk is geraamd. Indien gebruik gemaakt wordt van de kans bij het invullen van de omuigingsopgave zal hiervoor bij de jaarrekening 2021 een risico opgenomen moeten worden in het weerstandsvermogen. Te berekenen naar de onzekerheid op peildatum jaarrekening 2021.

Kans: Herverdeling gemeentefonds
Onzekerheid geldt zeker voor de kans die het mogelijke effect van de herverdeling van het gemeentefonds laat zien zoals deze op dit moment vanuit het ministerie van BZK wordt voorgesteld. Daarom wordt geadviseerd deze voor maximaal 50% in te zetten. Hoewel de geluiden zeer positief zijn, is het niet zeker. Echter adviseren wij ook niet om nu maximaal om te buigen op beleid en harde maatregelen te nemen wanneer er een grote kans bestaat dat dit uiteindelijk niet nodig zal zijn.

Inkomsten parkeren
Er wordt geadviseerd de inkomsten van de parkeerexploitatie mee te nemen in de afweging bij de herziening van de totale parkeerexploitatie en beslissingen over de toekomstige parkeerfaciliteiten.

Vergoeding dranghekken
De gemeente faciliteert het plaatsen van dranghekken voor verschillende evenementen. Dit vraagt inzet van de gemeente op personeel en tijd. Het voorstel is om niet de evenementenleges te verhogen, maar om een vergoeding te vragen aan de evenementen die daadwerkelijk gebruik maken van de dranghekken.

2.3 Bedreigingen

Taakstelling MIZ Domein Sociaal
Om de initieel becijferde ombuigingsopgave van € 1.975.000 te kunnen realiseren is voor de jaarschijf 2022 een bedrag van € 500.000 en vanaf 2023 structureel een bedrag van € 750.000 opgenomen als ombuiging op het sociaal domein en is vervolgens deze opdracht aan Meerinzicht meegegeven. Naar verwachting kunnen de onlangs door het Rijk extra toegezegde gelden de huidige kostenoverschrijdingen geheel of gedeeltelijk (tijdelijk) compenseren. Voor realisering van de bezuinigingsopgave sociaal domein zal naar verwachting een aanpassing van beleid en/of uitvoering nodig zijn. Naarmate de tijd vordert wordt steeds meer duidelijk over de middelen die het sociaal domein vanuit het Rijk toegekend krijgt. We adviseren de taakstelling voorlopig te laten staan.

2.4 Voorstel invulling structurele opgave

Er zijn een aantal nieuwe ontwikkelingen die beslag leggen op de structurele begrotingsruimte maar waar nog geen dekking tegenover staat. Omdat deze ontwikkelingen nieuw beleid betreffen, zijn deze niet meegenomen in de ombuigingsopgave maar past dit beter bij het karakter van de Kadernota. Zo blijft oud en nieuw gescheiden en blijft duidelijk wat de ombuigingsopgave betreft en wat nieuwe wensen zijn. Echter zorgt de doorkijk naar het structurele begrotingssaldo van de Kadernota 2022-2025 ervoor (waarbij de 1,975 miljoen ombuigingsopgave is ingevuld), dat er verdere maatregelen genomen moeten worden om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen. Er wordt daarom een voorstel gedaan voor invulling van de ombuigingsopgave én invulling van het structurele tekort voortvloeiend uit de concept Kadernota 2022-2025.

Bij de kadernota zijn enkele structurele aanmeldingen gedaan. Voor de gedetailleerde informatie over de aanmeldingen verwijzen we u naar de Kadernota 2022-2025. Daarnaast zijn er ook nieuwe ontwikkelingen zoals de kostenverdeling MIZ en de meicirculaire. Deze zijn inmiddels verwerkt in het begrotingssaldo concept Kadernota 2022-2025 en worden daarom niet apart weergegeven maar wordt er van het nieuwe begrotingssaldo Kadernota 2022-2025 uitgegaan in het dekkingsvoorstel.

Onderstaande tabel bevat het advies voor het gebruik van de voorgestelde ombuigingen incl. kansen en inkomsten. Er wordt voorgesteld de technische opties in te zetten, de taakstelling binnen het sociaal domein voorlopig te handhaven én daarnaast een keuze te maken uit de lijst met beleidsvoorstellen (2.1 en bijlage), inkomsten en kansen (2.2) voor een bepaald bedrag per jaar. Zie de bijlage om meer gedetailleerde informatie over de beleidskeuzes te raadplegen.

Voorstel Ombuigingen	2022	2023	2024	2025
Ombuigingsopgave	€ -1.975.000	€ -1.975.000	€ -1.975.000	€ -1.975.000
Structureel saldo Kadernota 2022-2025 incl. meicirculaire	€ 157.000	€ -1.172.000	€ -997.000	€ 32.000
Totale structurele opgave:	**€ -1.818.000**	**€ -3.147.000**	**€ -2.972.000**	**€ -1.943.000**
Voorstel invulling:				
Reeds ingevuld: Niet indexeren begroting	€ 280.000	€ 280.000	€ 280.000	€ 280.000
Reeds ingevuld: voorziening diepte haven	€ 185.000			
Technische mogelijkheden (zie 2.2)	€ 865.000	€ 865.000	€ 590.000	€ 590.000
Taakstelling Sociaal Domein handhaven uit initiële ombuigingsrichting (zie 1.)	€ 500.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
Advisering invulling ombuigingen op beleid (keuze uit 2.1, zie bijlage voor keuzes)	€ 331.450	€ 427.926	€ 446.376	€ 470.426
Kans Herverdeling gemeentefonds (50%)		€ 350.000	€ 700.000	€ 725.000
Inkomsten: Havengelden naar 60% kostendekkendheid (was 44%) vanaf 2023		€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Inkomsten: Vergoeding vragen voor het faciliteren van dranghekken bij evenementen	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000
Nieuw begrotingssaldo:	**€ 365.450**	**€ -342.074**	**€ -73.624**	**€ 1.004.426**

Toelichting
Door de ombuigingsopgave en de structurele opgave voortvloeiend uit de Kadernota 2022-2025 op deze wijze in te vullen leidt dit tot een zeer positief meerjarenperspectief waarbij ook de komende bestuursperiode ruimte is om te werken aan onze stad.

Op dit moment wordt niet geadviseerd jaarschijven 2023/2024 structureel sluitend te maken d.m.v. ombuigingen op structurele budgetten doordat dit onevenredig veel vraagt van de gemeente t.o.v. het positieve meerjarenperspectief.